

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.468/2016/10.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit előadó bíró

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Bihary Judit ügyvéd

Az alperesek:

I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője:

Az I. rendű alperes: Dr. Bagossy Attila ügyvéd

A II. rendű alperes: Dr. Sziklai Melinda jogtanácsos

A per tárgya:

Házastársi közös vagyon megosztása

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Berettyóújfalui Járásbíróság 4.P.20.208/2014/74.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Törvényszék 1.Pf.20.325/2015/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja. Házastársi közös vagyon megosztása és használati díj jogcímén a felperes által fizetendő értékkülönbözet összegét 1.610.794 (egymillió-hatszáztízezer-hétszázkilencvennégy) forintba leszállítja.

Egyebekben a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 33.600 (harmincháromezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az I. rendű alperes 2001 nyarán kötöttek házasságot, életközösségük 2008. február 23-án megszűnt, a 2014. március 18. napján jogerős részítélet a házasságukat felbontotta. A házasság megkötésekor a felperes különvagyonában állt a B., A. utca 1. szám alatti takarékszövetkezeti hiteltartozással terhelt ingatlan (a továbbiakban: A. utcai ingatlan), amelynek havi 25.000 forint törlesztését a volt házastársak négy hónapon át közösen teljesítették, 2001. decemberben a még fennálló 573.926 forint tartozást a felperes szülei által nyújtott kölcsönből kiegyenlítették. Ezután a tehermentesített ingatlanra közösen 1.000.000 forint hitelt vettek fel, amelyből kifizették a szülői kölcsönt, míg a fennmaradó összeget felélték. Ezután az A. utcai ingatlanon közös beruházást végeztek.
- [2] A volt házastársak 2006. évben 1.000.000 forint közös magánkölcsön felvételével az A. utcai ingatlant terhelő hiteltartozásukat kiegyenlítették. Az I. rendű alperes az így tehermentessé vált ingatlant 5.500.000 forint vételárért eladta és a vevővel kötött adásvételi szerződéssel a volt házastársak azonos arányú közös tulajdonként megvásárolták a B., K. utca 167. számú házas ingatlant (a továbbiakban: K. utcai ingatlan) 8.000.000 forint vételárért. A 2.500.000 forint vételár különbözetet a II. rendű alperestől közösen felvett 4.800.000 forint devizaalapú lakáshitelből fedezték. A hitelből visszafizették az 1.000.000 forint magánkölcsönt, a további 1.300.000 forintot pedig felélték. A volt házastársak közös tartozását az életközösség megszűnése után a felperes törlesztette, 2015. szeptember 30-ig 3.473.096 forintot fizetett ki, az ekkor még fennálló tartozás 5.155.439 forint volt. Az ingatlanon az életközösség megszűnése után értéknövelő beruházásokat végzett.
- [3] A felperes mezőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, édesapjával és testvérével közösen művelik a felperesi család tulajdonában álló földterületeket. A bevételekből egyenlő mértékben részesednek és ilyen arányban viselik a beruházási költségeket, egyéb kiadásokat. A volt házastársak életközösségének fennállása alatt a vállalkozó felperes tulajdonaként került megvásárlásra a Zetor 8541.1. Proxima Plus típusú traktor-erőgép, az UAZ 452-D kishaszongépjármű és egy utánfutó. A Zetor traktor áfát is tartalmazó 9.480.000 forint vételárába önerőként beszámították a felperes korábbi 4.500.000 forint értékű különvagyonai munkagépét és 700.000 forint készpénzt. A felperes a további 4.280.000 forint megfizetésére deviza alapú lízingszerződést kötött. A felperes,

édesapja és testvére az UAZ, valamint az utánfutó vételárát, továbbá a Zetor traktor vételárából a 700.000 forint készpénz önerőt, illetőleg a lízing díjakat egyenlő arányban fizették ki. A vállalkozó felperes részére az életközösség megszűnése után visszatérített 1.580.000 forint áfát pedig a lízing díjakban jóváírták. Az életközösség megszűnésekor a hasznát hajtó traktor, teherautó és utánfutó a felperes birtokában maradt, a vagyontárgyakat vállalkozása keretében használja és arányosan viseli a használatától független állandó fenntartási költségeket.

A kereseti kérelem, az I. rendű alperes viszontkeresete és a II. rendű alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében kérte a házastársi közös vagyon megosztását, ennek keretében a K. utcai ingatlanra többlet tulajdoni hányadának megállapítását, az ingatlan közös tulajdonának megszüntetését az I. rendű alperes módosított tulajdoni hányadának a felperes tulajdonába adásával. A kialakult birtokállapotnak megfelelően kérte továbbá az ingóságok és a passzív vagyon megosztását, az I. rendű alperes helyett kifizetett tartozások és a K. utcai ingatlanon az életközösség megszűnése után végzett végzett beruházások elszámolását. A felperes a tulajdoni igényét arra alapította, hogy az A. utcai ingatlan a különvagyon.
- [5] A K. utcai ingatlanra bejegyzett jelzálogjog, elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjával, a II. rendű alperessel szemben tűrésre irányuló keresetet terjesztett elő.
- [6] Az I. rendű alperes ellenkérelmében vitatta az A. utcai ingatlan felperesi különvagyon jellegének mértékét és azt, hogy ennek teljes eladási ára a K. utcai ingatlanban kerüljön elszámolásra. Kérte az A. utcai ingatlanra a felperessel közösen kifizetett takarékszövetkezeti kölcsön és a beruházások elszámolását.
- [7] A 2014. május 27-én előterjesztett és módosított viszontkeresetében 2008. február 23. napjától kezdődően a Zetor, az UAZ és az utánfutó után 6.261.500 forint használati díj megfizetésére kérte a felperes kötelezését.
- [8] A felperes ellenkérelme a viszontkereset elutasítására irányult.
- [9] A II. rendű alperes a vele szemben előterjesztett kereseti kérelem teljesítését a bejegyzett jogainak fenntartása esetén nem ellenezte.

Az elsőfokú- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. rendű alperes házastársi vagyonszövetségét megosztotta, az ingó vagyont a birtokállapotnak megfelelően a felperes és az I. rendű alperes tulajdonába adta. Megállapította, hogy a K. utcai ingatlan a felperes 135/160, az I. rendű alperes 25/160 részben a tulajdonosa.

Az ingatlan közös tulajdonát megszüntette, az I. rendű alperes tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta és ennek megfelelően intézkedett a jogváltozás ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről, amelynek türése a II. rendű alperest kötelezte. Az I. rendű alperest házastársi vagyontársaság megosztása jogcímén 1.835.530 forintban marasztalta és ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.

- [11] Ítéletének indokolása szerint az 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 27. § (1) bekezdésében, a 28. § (1) bekezdésében, a 31. § (2)-(3) bekezdésében, valamint az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 148. § (2) bekezdésében foglaltakra, továbbá a bírói gyakorlatra hivatkozással bizonyított, hogy az A. utcai ingatlan a felperes különvagyonára volt. Ennek eladásából befolyt és a K. utcai ingatlan 8.000.000 forint vételárára fordított 5.500.000 forint a felperes különvagyonai hozzájárulása, a II. rendű alperestől felvett kölcsönből kiegyenlített vételárrész a volt házastársak közös vagyoni ráfordítása. A K. utcai ingatlan ezért 135/160 részben a felperes, 25/100 részben az I. rendű alperes tulajdona. Az I. rendű alperesnek csak megtérítési igénye lehet a felperes különvagyonai ingatlanán végzett beruházások és a közösen törlesztett takarékszövetkezeti hitel megtérítésére. Az ingatlan jelenlegi, a felperes által az életközösség megszűnése után végzett beruházások nélküli forgalmi értéke 7.900.000 forint, amelyből 2.400.000 forint a közös vagyoni érték.
- [12] A perben a felperes elismerte, hogy a Zetor az UAZ és az utánfutó 2/6 részben a volt házastársak közös vagyona, nyilatkozatát azonban utóbb visszavonta. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével megállapította, hogy ezen vagyontárgyak 2/6 tulajdoni hányada tartozik a volt házastársak közös vagyonába, a további, személyenkénti 2/6 rész a felperes édesapjának és testvérének tulajdona. Az életközösség megszűnésekor a Zetor forgalmi értéke 9.480.000 forint volt, ezt azonban csökkenti a felperes bizonyított különvagyonai hozzájárulása, a korábbi Zetor 4.500.000 forint vételára. Így a 4.980.000 forgalmi értékű vagyontárgy 2/6 tulajdoni hányadának megfelelő közös vagyoni érték 1.660.000 forint.
- [13] A volt házastársak közös vagyona 5.882.666 forint, ebből 2.400.000 forint az ingatlanvagyon, a felperes a K. utcai ingatlanon fennálló közös tulajdon megszüntetése címén 1.200.000 forint megfizetésére köteles. A közös ingó vagyon értéke 3.482.666 forint, amelyből a felperes különvagyonai hozzájárulásával csökkentett Zetor 2/6-a 1.660.000 forint. A felperes birtokában 3.442.666 forint, az I. rendű alperesnél pedig 40.000 forint értékű vagyontárgy van, ezért a felperest ingó értékülkülönbözet címén 1.701.3333 forint terheli.
- [14] A közös adósság 13.119.927 forint, melyből a II. rendű alperessel szemben fennálló tartozás 5.155.439 forint, a felperes által 2008. február 23-tól 2015. szeptember 30-ig kifizetett törlesztés 3.473.096 forint. A házastársakra jutó adósság személyenként

6.559.963 forint. Az I. rendű alperes a még meglévő lakáshitel tartozás fele részének, azaz 2.577.719 forint és a felperes által az életközösség megszűnése után kiegyenlített összesen 7.964.488 forint tartozás $\frac{1}{2}$ részének megfelelő 3.982.244 forint, összesen 6.559.963 forint megfizetésére köteles.

- [15] Megtérítési igény címén a felperest 115.186 forint, az I. rendű alperest 1.938.287 forint illeti, amelyből a Zetor után utólag kifizetett áfa 1/6 része 263.333 forint, a Zetor, az UAZ és az utánfutó használati díja a viszontkereset előterjesztésétől, 2014. május 27. napjától a perben szerzett szakvélemény alapul vételével 1.291.301 forint.
- [16] Összegezve a felperes fizetési kötelezettsége 4.724.434 forint, de az I. rendű alperest terheli 6.559.963 forint közös adósság, ezért 1.835.530 forint megfizetésére köteles.
- [17] Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében a K. utcai ingatlanra megállapított tulajdoni arányt, a lakáshitel megfizetésével kapcsolatos döntést, az értékkülönbözet fizetésére kötelezését kifogásolta és a használati díj felemelését kérte. A felperes csatlakozó fellebbezési kérelme a perköltség megváltoztatására irányult.
- [18] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a K. utcai ingatlanon a felperes 765/1000, az I. rendű alperes 235/1000 részben szerzett tulajdonjogot házastársi közös vagyoni szerzés jogcímén. Mellőzte az I. rendű alperes marasztalását és a felperest kötelezte az I. rendű alperes részére 1.810.794 forint értékkülönbözet megfizetésére házastársi közös vagyon megosztása és használati díj jogcímén.
- [19] Ítélete indokolása szerint a K. utcai ingatlan vásárlásakor a feleknek 10.300.000 forintja volt, amelyből 5.500.000 forint a felperes különvagyonra és 4.800.000 forint hitel, mint közös vagyon. Nem állapítható meg, hogy a 8.000.000 forint vételár pontosan a teljes különvagyon, vagy a teljes közös vagyoni hitel felhasználásával került-e kifizetésre. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Csjt. 31. § (5) bekezdésében foglalt követelménnyel összhangban az a méltányos elszámolás, hogy a bíróság a 10.300.000 forinton belüli megtérítési igényeket arányosítja a 7.900.000 forint forgalmi értékhez. A 10.300.000 forintból a felperes különvagyonra 53 %, a közös vagyon 47 %, ezért a megtérítendő különvagyon 4.187.000 forint, a közös vagyon 3.713.000 forint. A felperes részesedése 76,5 %, ebből 53 % a közös vagyon és 23,5 % a közös vagyoni jutó rész, az I. rendű alperesé 23,5 % közös vagyon, amely 765/1000, illetőleg 235/1000 tulajdoni hányadnak felel meg.
- [20] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felek fellebbezéssel nem támadták az ingó vagyon megosztására vonatkozó rendelkezést, ezért abból indult ki, hogy a vagyontárgyak összértéke 3.882.666 forint, a felperes birtokában 3.842.666 forint, az I. rendű alperesnél 40.000 forint értékű ingóság van. A K. utcai ingatlan a felperes

kizárólagos tulajdonába került és vállalta a II. rendű alperes felé még fennálló lakáshitel visszafizetését. Ilyen esetben a tartozást a vagyonmérlegben az azt átvállaló házastárs javára kell figyelembe venni és a megosztás alapja az ingatlan nettó, a tartozással csökkentett értéke. A hitel visszafizetése a volt házastársak egymás közötti viszonyában az ingatlan tulajdonjogát megszerző felperest terheli.

- [21] Ennek megfelelően a házastársi közös vagyoni elszámolás szerint közös vagyon az ingatlanban 3.713.000 forint, a közös vagyoni ingóság 3.882.666 forint, a teljes közös vagyon 7.595.666 forint, amelyet csökkent a még fennálló 5.155.439 forint lakáshitel. Így a közös vagyon nettó értéke 2.440.227 forint, a jutó érték 1.220.113,5 forint és ebből az I. rendű alperesnél 40.000 forint érték van, ezért értékkülönbözet címén 1.180.113,5 forintra tarthat igényt.
- [22] A Zetor, az UAZ és az utánfutó az életközösség megszűnésétől folyamatosan hasznot hajt a felperesnek, ezért az I. rendű alperest a viszontkereset előterjesztésétől visszamenőleg számított öt éves elévülési időn belül illeti meg a gépek használati díjának arányos része. A használati díj 2009. május 27-től az elsőfokú ítélet meghozataláig 24.483.755 forint, ebből a Zetor díja 7.774.755 forint. Az I. rendű alperesnek a teljes díj 1/6 részének megfelelő 4.080.625 forint jár, de ugyanilyen arányban terhelik az állandó költségek is 18.214 forint összegben. Ezzel együtt az I. rendű alperes teljes tartozása 4.097.430 forint.
- [23] Az I. rendű alperesnek jár 1.180.113 forint vagyonszövetség, 252.500 forint az A. utcai ingatlanra fordított beruházás, 81.653 forint bankszámlapénz, 50.000 forint az A. utcai ingatlant terhelő hitel törlesztés, 263.333 forint Zetor-áfa és 4.080.625 forint használati díj címén, összesen 5.908.224 forint, de tartozik 4.097.430 forinttal, amelyből a gépek költsége 18.214 forint. Így házastársi közös vagyon megosztása és használati díj jogcímén a felperes fizetési kötelezettsége 1.810.794 forint.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [24] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben azt kérte, hogy a Kúria a fizetési kötelezettségét 244.826 forintra szállítsa le. Megsértett jogszabályhelyként a Csjt. 31. § (5) bekezdését, a Ptk. 141. §-t, továbbá az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [25] A felülvizsgálati kérelem részletes indokai szerint a felek fellebbezéssel nem támadták az elsőfokú ítéletnek a közös ingó vagyon 3.482.666 forint összértékére vonatkozó megállapítását, ezért jogszabálysértő a másodfokú bíróságnak a 3.882.666 forint teljes értékre vonatkozó megállapítása.
- [26] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélettől eltérően állapította meg

a Zetor munkagépből az I. rendű alperes tulajdoni részesedését. A 2/6 tulajdoni hányadot nem csökkentette a felperes különvagyonai hozzájárulásával, melynek megfelelően az I. rendű alperes tulajdonszerzése 9 %. Az I. rendű alperes ilyen arányban részesíthető a Zetor után 2009. május 27. napjától az elsőfokú ítélet meghozataláig járó teljes 7.774.755 forint használati díjból 699.727 forint, az áfa visszatérítésből 142.200 forint összegben, míg a gépek állandó költségéből a felperest 9.884 forint illeti.

- [27] Iratellenes a jogerős ítélet megállapítása, mely szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a K. utcai ingatlan vételára pontosan a felperes teljes különvagyonára, vagy a teljes közös vagyoni hitel felhasználásával került kifizetésre. A volt házastársaknak a 43. sorszámú és a 46. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt és a felülvizsgálati kérelemben idézett egyező nyilatkozatából egyértelműen megállapítható, hogy a K. utcai ingatlan vételára a felperesi teljes különvagyon felhasználásával került sor, ezért az I. rendű alperes méltánytalan vagyoni előnyhöz jutott.
- [28] A felperes álláspontja szerint a házastársi közös vagyon az ingatlanban az elsőfokú ítélettel egyezően 2.400.000 forint, a közös vagyoni ingóság 3.482.666 forint, a teljes közös vagyon 5.882.666 forint, amit csökkent a még fennálló 5.155.439 forint lakáshitel, így a nettó közös vagyon 727.227 forint, az egy főre eső érték 363.613,5 forint és ebből az I. rendű alperesnél 40.000 forint érték van. Az I. rendű alperesnek jár 323.613,5 forint vagyonközösség, 252.500 forint az A. utcai ingatlanra fordított beruházás, 81.653 forint bankszámlapénz, 50.000 forint az A. utcai ingatlant terhelő hitel törlesztés, 142.200 forint Zetor-áfa és 3.483.960 forint használati díj címén, összesen 4.333.926 forint. Ezzel szemben tartozik 4.089.100 forinttal, ezért értékkülönbség címén a felperes ténylegesen 244.826 forint megfizetésére köteles.
- [29] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és a felperes kötelezését kérte az ÁFA-val növelt felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére. Hangsúlyozta, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében a teljes vagyoni elszámolást kifogásolja, amelynek része a fellebbezéssel nem támadott ingó vagyon összessége. A jogerős ítéletben megállapított használati díj megfelel a Zetor tulajdoni arányának. A K. utcai ingatlan vásárlásakor a közös és a különvagyonok keveredtek. A felülvizsgálati kérelemben kért és az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási mód ellentétes a méltányosság elvével.
- [30] A II. rendű alperes érdemi felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a

felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és megállapította, hogy az részben megalapozott.

- [32] A felülvizsgálat alapjául szolgáló jogszabálysértés anyagi és eljárási jogszabálysértés egyaránt lehet, az eljárási szabályok megsértése azonban a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében csak akkor adhat alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására.
- [33] A Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakból következően, amennyiben a másodfokú bíróság az ügy érdemében dönt, határozatát kizárólag a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között hozhatja meg. E kérelmek jelölik ki azt a keretet, amelyben az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálnak. Az ítéletnek a kérelmekkel nem érintett része nem vizsgálható és az a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján (rész)jogerőre emelkedik. Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a volt házastársak közös vagyonába tartozó, a vagyonleltár 2-12. tétele alatt felvett ingóságok együttes értéke 3.482.666 forint (az elsőfokú ítélet 10. oldal második bekezdése, 12. oldal negyedik bekezdése), a felperes 3.442.666 forint, az I. rendű alperes pedig 40.000 forint értékű ingóságot tart birtokában. A felek fellebbezéssel nem támadták az elsőfokú ítéletnek az ingóságok összértékére, a volt házastársak birtokában tartott vagyontárgyak összetételére és értékére vonatkozó megállapítást, továbbá az ingó vagyon megosztását. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában hangsúlyozta, hogy a felek az elsőfokú ítélet erre vonatkozó rendelkezései ellen fellebbezéssel nem éltek, ennek ellenére azt állapította meg, hogy a közös vagyonba tartozó ingóságok összértéke 3.882.666 forint, amelyből a felperes birtokában 3.842.666 forint értékű, az I. rendű alperesnél pedig 40.000 forint értékű ingóság van. Eljárásával megsértette a fellebbezési kérelemhez kötöttség és a részjogerő szabályát, amely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, mivel a másodfokú bíróság a házastársi közös vagyon megosztása és a használati díj jogcímén a felperest terhelő értékkülönbözet megállapításánál közös vagyoni elemként 3.882.666 forint összértékű ingó vagyont vett alapul. Az értékkülönbözet megállapításánál a részjogerőre tekintettel abból kell kiindulni, hogy a közös vagyontárgyak együttes értéke 3.482.666 forint és az I. rendű alperes birtokában a vagyonleltár 12. tétele alatt felvett 40.000 forint értékű mosogatógép maradt.
- [34] Nem vitás, hogy a részjogerő kiterjed a vagyonleltár 9. tétele alatt felvett vagyontárgy alvagyoni jellegére vonatkozó megállapításra és megosztására. Eszerint a felperes birtokában maradt Zetor 2/6 része tartozik a volt házastársak közös vagyonába a felperes különvagyoni hozzájárulásával, a korábbi Zetor 4.500.000 forint értékével csökkentett 1.660.000 forint arányos értékben. A Ptk.-nak a közös tulajdonra vonatkozó 141. §-a kimondja, hogy a dolog hasznai a tulajdonostársakat tulajdoni hányaduk arányában illetik meg; ilyen arányban terhelik őket a dolog fenntartásával

járó és a dologgal kapcsolatos egyéb kiadások, a közös tulajdoni viszonyból eredő kötelezettségek. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben megállapított és fellebbezéssel nem támadott, az I. rendű alperes 1/6 tulajdoni hányadának megfelelően, jogszabálysértés nélkül állapította a vételárat terhelő áfa visszatérítésből, továbbá a felperes egyéni vállalkozói tevékenysége során használt és hasznát hajtó Zetor után megállapított használati díjból az I. rendű alperes részesedésének, illetve a munkagépek tulajdonjogával összefüggő költségekből az őt terhelő rész mértékét. A házastársak közös tulajdonának aránya, továbbá az ehhez igazodó megtérítési és elszámolási kötelezettség a munkagép értékében már elszámolt különvagyoni hozzájárulásra alapítva nem módosítható.

- [35] A házastársi közös vagyon megosztásánál és a közös tulajdon megszüntetésénél az érdekek összehangolásának kiemelkedő jelentősége van, ezért a bíróságnak a Csjt. 31. § (5) bekezdésében foglalt követelménynek megfelelően a vagyoni igényeket úgy kell véglegesen rendeznie, hogy annak eredményeként egyik házastárs se jusson méltánytalan előnyhöz. A felülvizsgálat alapjául szolgálhat, tehát jogszabálysértést eredményez a megalapozatlanság, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás a lefolytatott bizonyítás anyagától eltér, iratellenes, illetőleg, ha a bíróság a bizonyítékok egybevetése és értékelése során kirívóan okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott. A bizonyítékok okszerű mérlegelése azonban felülvizsgálattal nem támadható (BH 2012.179.).
- [36] Az már a másodfokú eljárásban sem volt vitás, hogy az A. utcai ingatlan a felperes különvagyona volt, melynek tulajdonjogát a K. utcai ingatlan eladója 5.500.000 forint ellenértéken szerezte meg és a volt házastársak további, a II. rendű alperestől felvett kölcsönből kifizetett 2.500.000 vételárért vásárolták meg a K. utcai ingatlant. A felek tehát valójában egy adásvétellel vegyes ingatlan csereszerződést kötöttek, amelyben az egyik, az A. utcai csereingatlan 5.500.000 forint, míg a K. utcai másik csereingatlan 8.000.000 forint értéket képviselt. A felperes felülvizsgálati kérelmében ezért alappal hivatkozott arra, hogy a különvagyoni hozzájárulásának mértéke egyértelműen meghatározható. Ettől függetlenül a másodfokú bíróság a méltányossági szabály helyes alkalmazásával, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül határozta meg a K. utcai ingatlan megszerzésére fordított közös vagyoni és különvagyoni hozzájárulás arányát. A felülvizsgálati kérelem elbírálásánál irányadó tényállás szerint a K. utca ingatlan megszerzésekor a felek rendelkezésére állt a felperes 5.500.000 forint értékű ingatlana, továbbá a II. rendű alperes által folyósított 4.800.000 forintnak megfelelő deviza alapú lakásvásárlási hitel, amelyből a felek csak 2.500.000 forintot fordítottak az ingatlan megvásárlására. A fennmaradó 2.300.000 forintból kiegyenlítették a közös tartozásukat, a további 1.300.000 forintot pedig felélték. Ilyen körülmények mellett a felperes oldalán indokolatlan vagyoni előnyt eredményezne, az I. rendű

alperes számára pedig méltánytalan hátránnyal járna az elsőfokú bíróság által alkalmazott, a K. utcai ingatlan megszerzésére fordított vegyült alvagyonok pontos számításán és felhasználásán alapuló tulajdoni igény rendezése. Ilyen számíttással kizárólag az I. rendű alperes viselné a házastársak közös döntése alapján a hitelnek a felperes A. utcai különvagyonai ingatlanát terhelő közös tartozás kiegyenlítésére fordított, illetőleg a volt házastársak által közösen felélt részének a terhét. A perbeli esetben mindkét fél számára a jogerős ítélet szerinti számítási mód a méltányos megoldás, mivel így a volt házastársak azonos arányban részesednek a hitel vagyongyarapodásra fel nem használt részének terheiből.

- [37] Mindezek alapján, a másodfokú bíróság számításait követve, a helyes házastársi közös vagyoni elszámolás szerint a volt házastársak közös vagyona az ingatlanban 3.713.000 forint, a közös vagyoni ingóság 3.482.666 forint, a teljes közös vagyon 7.195.666 forint, amelyet csökkent a még fennálló 5.155.439 forint lakáshitel. Így a közös vagyon nettó értéke 2.040.227 forint, a jutó érték 1.020.113,5 forint és ebből az I. rendű alperesnél 40.000 forint érték van, ezért értékkülönbözet címén 980.113,5 forintra tarthat igényt. Az elszámolás eredményeként az I. rendű alperesnek összesen 5.708.224 forint jár, ebből 980.113 forint vagyontöbblet, 263.333 forint Zetor-áfa visszatérítés és 4.080.625 forint használati díj címén. Ugyanakkor tartozik a felperesnek 4.097.430 forinttal, amelyből a gépek költsége 18.214 forint, ezért a házastársi közös vagyon megosztása és használati díj jogcímén a felperes fizetési kötelezettsége helyesen 1.610.794 forint.
- [38] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva a felperest terhelő értékkülönbözet összegét leszállította. Egyebekben a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [39] A Kúria ítéletét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.
- [40] A felülvizsgálat perértéke 1.566.000 forint és a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti 156.600 forint felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt. A felperes felülvizsgálati kérelme 11 %-ban eredményre vezetett, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes részére felülvizsgálati eljárási költség - az ÁFÁ-val emelt ügyvédi munkadíj - megfizetésére. Az összegszerűség meghatározásánál figyelembe vette, hogy az I. rendű alperes a lerótt felülvizsgálati felülvizsgálati eljárási

illetékből a felülvizsgálati kérelem eredményessége arányában 17.200 forint felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére köteles.

, 2017. március 21.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő